

INNEHÅLL:

STOCKHOLMS TINGSRÄTT DOM: 2000-09-26
- Överklagning från Kyrkbyns jaktområde Orsa

BESLUT "NATURRESERVAT KORPIMÄKI": 1999-05-25

SKÖTSELPLAN "NATURRESERVAT KORPIMÄKI"

REGISTERUPPGIFTER "NATURRESERVAT KORPIMÄKI": 1999-05-25

LÄNSSTYRELSEN DALARNAS LÄN
Miljövårdsenheten
Torbjörn Rynéus

BESLUT: 1999-05-25
DNR: 231-3605-98 (2034)

BILDANDE AV KORPIMÄKIS NATURRESERVAT I ORSA KOMMUN.

LÄNSSTYRELSENS BESLUT

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 7 § naturvårdslagen att bilda Korpimäkis naturreservat för det område som markerats på bifogad beslutskarta, bilaga 2.

För att trygga ändamålet med naturreservatet förordnar länsstyrelsen med stöd av 8-10 §§ naturvårdslagen och 9 § naturvårdsförordningen att nedan angivna föreskrifter skall gälla för reservatet.

ÄNDAMÅLET MED RESERVATET

Ändamålet med reservatet är att bevara ett större naturskogsområde med sitt växt- och djurliv för fri utveckling.

Ändamålet är också att ge möjlighet för var och en som vill att uppleva en dalanaturskog samt ge möjlighet till vetenskaplig forskning.

RESERVATSFÖRESKRIFTER

A. FÖRESKRIFTER MED STÖD AV 8 § NATURVÅRDSLAGEN OM INSKRÄNKNING I RÄTTEN ATT FÖRFOGA ÖVER FASTIGHETEN INOM RESERVATET

Utöver vad som för övrigt gäller är det förbjudet att

1. Uppföra ny byggnad eller anläggning,
2. anlägga mark- eller luftledning,
3. spränga, borra, gräva, schakta, utfylla, tippa, dika eller dämna,
4. jaga annat än älg, rådjur, räv och hare,
5. avverka, upparbeta vindfällan eller utföra annan skogsvårdande åtgärd,
6. skada växande eller döda - stående eller omkullfallna träd och buskar, gräva upp eller plocka örter, mossor, vedsvampar eller lavar,
7. kalka, skogsgödsla, sprida aska eller använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel,
8. elda, annat än med medförd ved eller med kvistar plockade från marken eller med handbrutna torrkvistar från växande, dvs levande träd. Inga delar från torrakor, torrträd eller liggande träd, s.k. lågor får användas.
9. framföra motordrivet fordon med följande undantag
 - vid uttransport av älg under förutsättning att endast lättare dragfordon med lågt marktryck användes, t.ex. järnhäst, fyrhjuling eller - på snötäckt mark - snösko-

ter. Skogs- eller jordbrukstraktor omfattas inte av undantaget och får alltså inte användas.

Punkt A5 och A7 innebär att bestämmelserna i 29 § skogsvårdslagen om bekämpning av skadeinsekter ej skall gälla inom naturreservatet. Uppkommer insektsskador på skog utanför naturreservatet som följd av att - i enlighet med reservatsföreskrifterna - åtgärder för att förebygga eller bekämpa insekts-spridning inte vidtagits inom reservatet, bedöms frågan om ersättning enligt skadeståndsrättsliga regler.

Föreskrifterna gäller inte för
- åtgärder för skötsel och förvaltning av reservatet eller för att tillgodose ändamålet med reservatet.

B. FÖRESKRIFTER MED STÖD AV 9 § NATURVÅRDSLAGEN OM SKYLDIGHET ATT TÅLA VISST INTRÄNG

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktas tåla att följande anordningar utförs och åtgärder vidtas för att tillgodose ändamålet med reservatet.

1. Utmärkning av reservatet,
2. Övriga åtgärder som framgår av gällande skötselplan.

C. FÖRESKRIFTER MED STÖD AV 10 § NATURVÅRDSLAGEN OM VAD ALLMÄNHETEN HAR ATT IAKTTA INOM RESERVATET

Utöver vad som för övrigt gäller är det förbjudet att

1. framföra motordrivet fordon, t.ex. snöskoter,
2. fånga eller samla in djur, t.ex. skalbaggar,
3. klättra i boträd eller medvetet uppehålla sig närmare rovfågelbo eller björnide än 100 meter,
4. skada växande eller döda - stående eller omkullfallna - träd och buskar, gräva upp eller plocka örter, mossor, vedsvampar eller lavar,
5. elda, annat än med medförd vid eller med kvistar plockade från marken eller med handbrutna torrkvistar från växande, dvs levande träd. Inga delar från torrakor, torrträd eller liggande träd, s.k. lågor får användas.

D. FÖRESKRIFTER MED STÖD AV 9 § NATURVÅRDSFÖRORDNINGEN RÖRANDE NATURVÅRDSFÖRVALTNINGEN AV RESERVATET M.M.

1. Länsstyrelsen fastställer bifogad skötselplan. Inom ramen för denna och ändamålet med naturreservatet kan länsstyrelsen fortlöpande meddela direktiv för skötsel och förvaltning.
2. Reservatet skall utmärkas enligt svensk standard (SIS 03 15 22) och enligt naturvårdsverkets anvisningar.
3. Naturvårdsförvaltare skall vara Länsstyrelsen i Dalarnas län.

BESKRIVNING AV OMRÅDET

Korpimäki är ett utpräglad granberg och med sina 732 m det högsta berget i Orsa kommun. Därifrån är utsikten storslagen. Berget ligger som en kilometerbred och 4 km lång limpa i nord-sydlig riktning. När man färdas längs skogsvägen på östra sidan öppnar sig över myrarna en unik vy mot bergets långa, branta och helt ohuggna, svarta gransluttning.

Särskilt längs den smala topplatån har skogen en utpräglad höjdlägeskaraktär med magra förhållande, smalgreniga granar och mycket hög frekvens av toppbrott p.g.a. snötrycket. Där står också enstaka gammeltallar. Östsluttningen är bördig och skogen grov tack vare översilande vatten. Längre ner i slutt-

ningen blir skogen mer påverkad av tidigare skogsbruk. Västsidan är magrare och trivialare. Området direkt väster om reservatet bildar en skarp kontrast genom att det blev starkt omvandlat innan hyggesplöjningen avskaffades som skogsbruksmetod.

Längst i söder ingår norra delen av Nyslogberget, som har karaktär av s.k. vard och nästan saknar skog på toppen. En kort U-formad och fuktig dalsänka, kallad Lappporten, skiljer de båda bergen åt.

Korpimäki ingår som en viktig del i det system av skyddade naturskogar som håller på att skapas med Koppången, Österåberget och Tjåberget som närmaste grannar.

En hel rad hotade och sällsynta arter har påträffats vid Korpimäki, främst lavar och vedsvampar t.ex. långskägg, stiftgelélav, lunglav, skrovellav, ostticka, rynkskinn och rosenticka. Området fyller också kraven för "storskogsfaunan" med ugglor, rovfåglar, hackspettar, lavskrika, tallbit och björn.

ÄRENDETS BEREDNING

För länsstyrelsens del började ärendet på allvar sommaren 1990 då avverkningar i sista stund kunde skjutas upp och ett mer preciserat reservatsarbete inledas. Nu har olika inventeringar ökat kännedomen om naturvärdena vid Korpimäki och all mark har köpts in med medel från Naturvårdsverket.

Vid remissbehandlingen har Orsa jaktvårdskrets motsatt sig förbudet mot fågeljakt. På förslag från bl.a. Orsa kommun ändrade länsstyrelsen vid styrelsemötet reservatsnamnet från det föreslagna Korpmäck till det mer genuint finska namnet Korpimäki, som betyder urskogsberg.

GRUND FÖR BESLUTET

De höga naturvärdena vid Korpimäki är knutna till hela detta stora naturskogsområde och sträcker sig från höjdlägesskogen via olika typer av skog i bergssluttningarna ner över myrarna och bäcken i dalgången i öster. Naturskogen vid Korpimäki är hemvist för åtskilliga hotade och sällsynta djur och växter.

Området ingår i Natura 2000-systemet, dvs EU:s närverk av skyddad natur.

ÖVRIGT

Detta beslut kan överklagas till Regeringen, Miljödepartementet, formulär 6.

Beslut i detta ärende har fattats av styrelsen. I beslutet deltog landshövding Gunnar Björk och ledamöterna Hans Andersson, Jonas Carlgren, Peter Hultqvist, Kenneth Johansson, Åke Johansson, Eva Kungsmark, Elisabeth Lindén Brandt, Lena Olsson, Ulla Pehrson, Anki Rooslien, Lennart Sacrédeus, Nicke Welin-Berger och Birgitta Örjas.

I den slutliga handläggningen deltog även Birger Hagland, plan- enheten, Sten Carlborg, rättsenheten, Tommy Nyberg, kultur- miljöenheten, Stig-Åke Svenson och Torbjörn Rynéus, miljövårds- enheten.

Gunnar Björk

Torbjörn Rynéus

Bilagor:

1. Översiktskarta
2. Beslutskarta
3. Situationskarta
4. Skötselplan
5. Registeruppgifter
6. Hur man överklagar, formulär 6 (till de som delges)

STOCKHOLMS TINGSRÄTT
Avd 9, miljödomstolen

DOM Mål nr M 121-00
2000-09-26
meddelad i Stockholm

KLAGANDE

Kyrkbyns jaktområde Orsa
Staffan Öhlin
Trunna 738
794 33 ORSA

MOTPART

Länsstyrelsen i Dalarnas län
791 84 FALUN

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsens i Dalarnas län beslut den 24 mars 2000,
dnr 231-2044-00, se domsbilaga.

SAKEN

Avvisning

DOMSLUT

Miljödomstolen avslår överklagandet.

YRKANDEN

Kyrkbyns jaktområde överklagar länsstyrelsens beslut och anför i huvudsak följande. Det är anmärkningsvärt att deras överklagande kan anses för sent inkommit.

DOMSKÄL

Av 23 § förvaltningslagen (1986:223) framgår att ett beslut överklagas skriftligt. Skrivelsen skall ges in till den myndighet som meddelat beslutet. Den skall ha kommit in dit inom tre veckor från den dag då klagande fick del av beslutet.

Enligt 24 § förvaltningslagen prövar den myndighet som meddelat det överklagade beslutet om skrivelsen med överklagandet har kommit in i rätt tid. Har skrivelsen kommit in för sent, skall myndigheten avvisa den.

Delgivning har i förevarande fall skett i form av s k ordinär delgivning. Sådan delgivning innebär enligt 3 § delgivningslagen (1970:428) att myndigheten ombesörjer delgivning genom att sända handlingen med post eller överlämna den med bud eller på annat sätt till den sökta, varvid som bevis att denne mottagit försändelsen begärs delgivningskvitto eller mottagningsbevis.

Kyrkbyns jaktvårdsområde fick del av beslutet den 28 juli 1999. Överklagandet inkom till länsstyrelsen den 29 februari 2000 och såsom länsstyrelsen funnit efter överklagandetidens utgång. Länsstyrelsen har således haft fog för sitt beslut att avvisa överklagandet som för sent inkommet. Någon möjlighet att ändock få ärendet prövat föreligger inte. Överklagandet skall mot bakgrund härav avslås.

ANVISNINGAR FÖR ÖVERKLAGANDE, se domsbilaga 2 (TSH-MD2). Överklagande ställt till Miljööverdomstolen, Svea hovrätt skall ha inkommit till miljödomstolen senast den 17 oktober 2000. Prövningstillstånd krävs.

Björn Sälde

Sven Bengtsson

I detta avgörande som har fattats efter föredragning av handlingarna i målet har deltagit rådmannen Björn Sälde, ordförande miljørådet Sven Bengtsson. Föredragande har vare beredningsjuristen Annika Israelsson.

LÄNSSTYRELSEN	SKÖTSELPLAN
DALARNAS LÄN	
Miljövårdsenheten	1999-05-25
Torbjörn Rynéus	

SKÖTSELPLAN FÖR KORPIMÄKIS NATURRESERVAT

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

ALLMÄN BESKRIVNING

ADMINISTRATIVA DATA

GRUNDEN FÖR BESLUTET SAMT FÖRESKRIFTER

ÖVERSIKTLIG BESKRIVNING AV NULÄGET

Naturförhållanden

Markanvändning

Tillgänglighet

Känslighet för slitage och störningar

Skriftliga källor

PLANDEL

DISPOSITION OCH SKÖTSEL AV MARK OCH VATTEN

Övergripande mål

Generella riktlinjer och åtgärder

Hävd av skogsområde

Jakt och fiske

Skogsbrand

Gränsmarkering

Hävd av vattenområde

ANORDNINGAR FÖR REKREATION OCH FRILUFTSLIV

Övergripande mål

Riktlinjer och åtgärder

TILLSYN

FINANSIERING AV NATURVÅRDSFÖRVALTNINGEN

Allmänt

Engångsåtgärder

Tillsyn och underhåll

ALLMÄN BESKRIVNING

ADMINISTRATIVA DATA

Se registeruppgifter.

GRUNDEN FÖR BESLUTET SAMT FÖRESKRIFTER

Se reservatsbeslutet.

ÖVERSIKTLIG BESKRIVNING AV NULÄGET

Naturförhållanden

Korpimäki är ett utpräglat granberg och med sina 732 m det högsta berget i Orsa kommun. Därifrån är utsikten storslagen. Berget ligger som en kilometerbred och 4 km lång limpa i nord-sydlig riktning. När man färdas längs skogsvägen på östra sidan öppnar sig över myrarna en unik vy mot bergets långa, branta och helt ohuggna, svarta gransluttning.

Särskilt längs den smala topplatån har skogen en utpräglad höjdlägeskaraktär med magra förhållande, smalgreniga granar och mycket hög frekvens av toppbrott p.g.a snötrycket. Där står också enstaka gammeltallar. Östsluttningen är bördig och skogen grov tack vare översilande vatten. Längre ner i sluttningen blir skogen mer påverkad av tidigare skogsbruk. Västsidan är magrare och trivialare. Området direkt väster om reservatet bildar en skarp kontrast genom att det blev starkt omvandlat innan hyggesplojningen avskaffades som skogsbruksmetod.

Längst i söder ingår norra delen av Nyslogberget, som har karaktär av s.k vard och nästan saknar skog på toppen. En kort U-formad och fuktig dalsänka, kallad Lappporten, skiljer de båda bergen åt.

Korpimäki ingår som ett viktigt del i det system av skyddade naturskogar som håller på att skapas med Koppången, Österåberget och Tjåberget som närmaste grannar.

En hel rad hotade och sällsynta arter har påträffats vid Korpimäki, främst lavar och vedsvampar t.ex. långskägg, stiftgelélav, lunglav, skrovellav, ostticka, rynkskinn och rosenticka. Området fyller också kraven för "storskogsfaunan" med ugglor, rovfåglar, hackspettar, lavskriks, tallbit och björn.

Markanvändning

I och med reservatsbildningen upphör skogsbruket och naturvård, friluftsliv och jakt blir den enda formen av markanvändning.

Tillgänglighet

Korpimäki ligger långt från allfarvägarna, nästan 3 mil norr om Orsa. Lättast når man reservatet från skogsvägen nedanför berget på östra sidan. När det är vinter och oplogat eller vår och tjällossning blir det lättast norrifrån från vägen vid Vässinjärvi. Inne i reservatet gäller karta och kompass även om det är lättorienterat längs denna långa bergrygg.

Känslighet för slitage och störningar

Korpimäki har en klar vildmarksprägel som det är viktigt att slå vakt om. Med nuvarande besöksstryck bedöms inga ytterligare restriktioner behövas utöver föreskrifterna för reservatet.

Skriftliga källor

1. Bratt L 1991: Korpimäki. Översiktlig naturinventering med förslag till skydd och avgränsning: Stencil vid Länsstyrelsen.

2. Lundquist R 1997: Dalarnas urskogar. Länsstyrelsen 1997:4
3. Oldhammer B 1995. Skyddsvärd naturskog i Orsa. Orsa kommun och Länsstyrelsen.
4. Rynéus T o medarb 1988: Naturvårdsprogram för Kopparbergs län. Meddelande N 1988:1 från länsstyrelsen.

PLANDEL

DISPOSITION OCH SKÖTSEL AV MARK OCH VATTEN

Övergripande mål

Det övergripande målet för skötseln skall vara att bevara området i huvudsak i naturlig utveckling.

Generella riktlinjer

Hävd av skogs- och myrområden

Inga åtgärder planeras utan skogen och myrarna ska utvecklas fritt.

Jakt och fiske

Jakt på älg, rådjur, räv och hare är tillåten i reservatet. Fisket påverkas inte av reservatsbeslutet.

Skogsbrand

Alla bränder, även de som startat genom blyxtantändning, skall släckas enligt gällande brandlagstiftning. Av hänsyn till naturvärdena är det inte särskilt bråttom att släcka en uppkommen brand. Vid sådana tillfällen är det önskvärt att brandmyndigheten efter eget beslut tillåter elden att bränna av en del av reservatet upp till maximalt 25 ha. Detta under förutsättning att det inte innebär några släckningstekniska hinder eller extra kostnader. Om brand uppstår ska brandfältet lämnas till fri utveckling efter släckningen.

Hävd av vattenområde

Ingen särskild skötsel planeras under den närmaste 10-årsperioden.

Gränsmarkering

Reservatsgränsen skall utmärkas enligt svensk standard SIS 031522 och enligt Naturvårdsverkets anvisningar.

ANORDNINGAR FÖR REKREATION OCH FRILUFTSLIV

Övergripande mål

Ändamålet med reservatet är främst att bevara skogen och myrarna med sitt växt- och djurliv.

Målet för den rekreations- och friluftslivsinriktade delen av skötseln är att bevara Korpimäki för naturupplevelser till fots eller på skidor.

Riktlinjer och åtgärder

1. Reservatsgränsen målas upp.
2. En informationstavla sätts upp på lämplig plats längs bilvägen i södra delen av området.

TILLSYN

Förvaltarens tid för tillsyn av reservatet beräknas omfatta ett dagsverke per år.

FINANSIERING AV NATURVÅRDSFÖRVALTNINGEN

Allmänt

Kostnader som redovisas bygger på uppskattningar och på 1998 års prisnivå. Dagsverkskostnaden 1800 kr avser lönekostnader,

kostnad för arbetsledning m.m. Därtill kommer materialkostnader.

Engångsätgärdena bör kunna genomföras på sikt med statliga beredskapsmedel. De årliga tillsyns- och underhållskostnaderna belastar Naturvårdsverkets anslag för vård av naturreservat m.m.

Engångsätgärder:

Utmärkning av reservatets gräns,
framtagning och uppsättning av
informationstavla

20 dv à 1800 kr	36 000 kr
Materialkostnader	15 000 kr
totalt engångsätgärder	51 000 kr

Tillsyn och underhåll:

Tillsyns- och underhållskostnader

1 dv à 1800 kr	1 800 kr
Materialkostnader	2 000 kr
totalkostnad/år	3 800 kr

LÄNSSTYRELSEN REGISTERUPPGIFTER
DALARNA
Miljövårdsenheten 1999-05-25

UPPGIFTER OM KORPIMÄKIS NATURRESERVAT

Namn: Korpimäkis naturreservat
Kommun: Orsa
Läge: Drygt 3 mil N om Orsa
Kartblad: Ekonomisk karta 15E 2-3h
Gräns: Enligt markering på beslutskartan
Fastighet: Orsa 1:2
Naturvårdsförvaltare: Länsstyrelsen
Markägare: Staten
Areal: 575 ha
Rubinkoordinater: Mittpunkten ligger på 15E 3h 02 27
Naturtyper: Barrskog 514 ha, myr 60 ha,
 vatten 1 ha
Naturgeografisk region: 32 a
Skyddsmotiv: Allmän ekologiska samt botaniska och
 zoologiska
Skyddsföreskrifter: Indispensabla A1 - A9
D:o produktiv skog: A5 och A7
Planerade anlägg.: Informationstavla
Skötselplan: Föreskrifter under D

Inventeringar:

1. Bratt L 1991: Korpäck. Översiktlig naturinventering med förslag till skydd och avgränsning. Stencil vid Länsstyrelsen.
2. Lundqvist R 1997: Dalarnas urskogar. Länsstyrelsen 1997:4
3. Oldhammer B 1995. Skyddsvärd naturskog i Orsa. Orsa kommun och Länsstyrelsen.
4. Rynéus T o medarb 1988: Naturvårdsprogram för Kopparbergs län. Meddelande N 1988:1 från länsstyrelsen.